

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Krakowie

P/15/051
LKR.410.007.01.2015

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Krakowie
ul. Łobzowska 67, 30-038 Kraków
T +48 12 342 34 00, F +48 12 342 34 44
lkr@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/15/051 – Nadzór nad stanem technicznym i stanem bezpieczeństwa wodnych budowli piętrzących
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie
Kontroler	Zbigniew Polak, specjalista kp, upoważnienie do kontroli nr 93797 z 14 kwietnia 2015 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Wojewódzki Inspektorat Nadzoru Budowlanego w Krakowie, 31-547 Kraków, ul. Przy Rondzie 6 (dalej: WINB)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Janusz Żbik – Małopolski Wojewódzki Inspektor Nadzoru Budowlanego (dalej: MWINB). (dowód: akta kontroli str. 3-4)

Ocena ogólna

II. Ocena kontrolowanej działalności

W latach 2013-2014¹ WINB prawidłowo² nadzorował wykonywanie obowiązków nałożonych na zarządców budowli hydrotechnicznych stale piętrzących, klasy I i II ważności, stanowiących własność Skarbu Państwa, poprzez analizę otrzymywanych protokołów kontroli okresowych³. Analizy protokołów nie uzasadniały konieczności przeprowadzenia przez WINB kontroli dotyczących utrzymania i stanu technicznego tych budowli. Wyniki kontroli okresowych z lat 2013-2014, w których brali udział m.in. przedstawiciele Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej (IMGW) oraz Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie (RZGW), pozwalały MWINB na ocenę stanu bezpieczeństwa wodnych budowli stale piętrzących jako niezagrażającego życiu lub zdrowiu ludzi, ani ich mieniu bądź środowisku.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Planowanie i wykonywanie kontroli dotyczących utrzymania wodnych budowli stale piętrzących klasy I i II ważności, stanowiących własność Skarbu Państwa

Opis stanu faktycznego

Na obszarze działania WINB, tj. na terenie województwa małopolskiego, wg stanu na 31 grudnia 2014 r. znajdowało się 65 obiektów hydrotechnicznych stale piętrzących wodę, w tym 21 obiektów o klasie I i II ważności, z czego 15 stanowiło własność Skarbu Państwa. Były to: 2 obiekty klasy I – zaporą i zbiornik w Czorsztyńcu, oraz 13 obiektów klasy II, tj. zaporą i zbiornik w Sromowcach

¹ Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2014 r. oraz działania wcześniejsze, które miały wpływ na realizację badanych zadań, lub których efekty wystąpiły po 1 stycznia 2013 r., a także skutki działań ujawnione do dnia zakończenia kontroli.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową. W niniejszym wystąpieniu zastosowano ocenę opisową.

³ Tj. kontroli (komisyjnych przeglądów) przeprowadzanych na podstawie art. 62 ust. 1 pkt. 1-2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2013 r., poz. 1409 ze zm.) – dalej: *prawo budowlane*.

Wyżnych, zbiorniki w Dobczycach i Klimkówce, zapora we Frydmanie, elektrownie w Smolicach i Łączanach, stopnie w Łączanach, Dworach, Smolicach, Kryspinowie, Dąbiu i Przewozie.

(dowód: akta kontroli str. 5-8, 16, 35-44, 48)

W WINB zostały sporządzone⁴ plany kontroli na 2013 r. i 2014 r. Plan kontroli na 2013 r. został przez MWINB zatwierdzony 15 kwietnia 2013 r. i obejmował przeprowadzenie 350 kontroli, plan kontroli na 2014 r. został zatwierdzony przez MWINB (bez daty) i obejmował przeprowadzenie 300 kontroli. Plany te przewidywały:

- a) 60 w 2013 r. i 80 w 2014 r. kontroli obowiązkowych w postępowaniu o udzielenie pozwolenia na użytkowanie (kontrole w sprawie stwierdzenia prowadzenia budowy zgodnie z ustaleniami i warunkami określonymi w pozwoleniu na budowę);
- b) 80 w 2013 r. i 90 w 2014 r. kontroli budowy i robót budowlanych (kontrole terenowe w zakresie prawidłowego przebiegu procesu budowlanego – przestrzeganie i stosowanie przepisów prawa budowlanego);
- c) 160 w 2013 r. i 94 w 2014 r. kontroli stanów technicznych obiektów budowlanych (kontrole w zakresie prawidłowego utrzymania i użytkowania obiektów; kontrole problemowe obejmujące obiekty budowlane objęte właściwością MWINB);
- d) 50 w 2013 r. i 36 w 2014 r. kontroli sprawdzających (kontrole sprawdzenia wykonania obowiązków wynikających z decyzji i postanowień wydanych na podstawie przepisów prawa budowlanego oraz udział w kontrolach obcych w zakresie stanu technicznego, np. wałów przeciwpowodziowych, na podstawie zawiadomień zarządcy lub właściciela obiektu budowlanego).

Plany kontroli WINB na lata 2013-2014 nie zawierały nazw obiektów podlegających kontroli i nie obejmowały wykonania kontroli utrzymania i stanu technicznego wodnych budowli stale piętrzących, w tym I i II klasy ważności, stanowiących własność Skarbu Państwa.

(dowód: akta kontroli str. 9-15, 17-34)

Wymienionych wyżej planów kontroli WINB nie przekazano do Głównego Urzędu Nadzoru Budowlanego (GUNB).

Inspektorzy WINB nie wykonywali w badanym okresie pozaplanowych kontroli utrzymania wodnych budowli hydrotechnicznych stale piętrzących.

Według wyjaśnień naczelnika Wydziału Inspekcji i Kontroli Budowlanej WINB:

- przepisy nie przewidywały przekazywania planów kontroli do GUNB oraz sporządzania szczegółowych planów kontroli obiektów hydrotechnicznych;
- plany przygotowywane były zgodnie z przepisami prawa budowlanego;
- ...sporządzanie planów w zakresie inspekcyjno-kontrolnym analizowane jest na podstawie: posiadanej wiedzy z urzędu, informacji o realizowanych robotach budowlanych na podstawie udzielonych decyzji o pozwoleniu na budowę, [...] przyjętych przez Wojewodę Małopolskiego zgłoszeń robót budowlanych oraz na podstawie informacji wg zgromadzonego materiału dowodowego o stanach technicznych obiektów budowlanych...;

---

⁴ Przez Wydział Inspekcji i Kontroli Budowlanej.

- w planach kontroli na lata 2013-2014 przewidziano uczestnictwo MWINB w kontrolach obcych, tj. w okresowych przeglądach obiektów hydrotechnicznych (plany nie zawierały wskazań do kontroli poszczególnych obiektów).

(dowód: akta kontroli str. 12-15)

Pełniący obowiązki MWINB od 1 maja 2011 r. do 1 kwietnia 2015 r.⁵ wyjaśnił m.in., że w planach kontroli WINB na 2013 r. i 2014 r. przewidziano kontrole budowli hydrotechnicznych okresowo piętrzących. Nie planowano natomiast kontroli wodnych budowli stale piętrzących. Ponadto stwierdził, że obowiązek właściwej dbałości o użytkowany obiekt budowlany pozostaje po stronie zarządcy lub właściciela obiektu. Jest on zobowiązany do okresowych kontroli, podczas których wybrana przez niego osoba – wykonująca samodzielną funkcję techniczną w budownictwie, zdefiniowaną przepisami prawa budowlanego – dokonuje oceny stanu technicznego obiektu budowlanego. *Organy nadzoru budowlanego, jak i osoby zatrudnione w urzędach te organy obsługujące, nie wykonują samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie, lecz wyłącznie kontrolują sposób ich wykonywania [...] Dla ustalenia stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym w szczególności wodnych budowli piętrzących, niezbędne jest prawidłowe wywiązywanie się z nałożonych obowiązków tak przez właścicieli/zarządców obiektów budowlanych, jak i przez osoby wykonujące samodzielne funkcje techniczne w budownictwie [...] Małopolski Wojewódzki Inspektor Nadzoru Budowlanego w Krakowie [...] dokonuje kontroli prawidłowości wykonywania tych obowiązków, natomiast nie wykonuje ocen stanu technicznego, które są zastrzeżone do wykonywania przez osoby wykonujące samodzielne funkcje techniczne w budownictwie. Dla potrzeb kontrolnych WINB pozyskuje od zarządców zestawienia wyników okresowych przeglądów. Analiza otrzymanych dokumentów pozwala na wytypowanie obiektów, które zostają poddane kontroli w terenie. Taka losowo dokonywana kontrola pozwala na zbadanie rzetelności i prawidłowości wykonywania obowiązków przez osoby i instytucje odpowiadające za utrzymywanie obiektów we właściwym stanie technicznym.*

Z danych wynika, że WINB w okresie od 2010 r. przeprowadzał, z roku na rok, coraz mniejszą ilość kontroli obiektów hydrotechnicznych (w szerokim znaczeniu), tj. od 114 w 2010 r. do 19 w 2014 r. W latach 2010-2012 WINB przeprowadził 4 kontrole wodnych obiektów hydrotechnicznych stale piętrzących. W latach 2013-2014 nie prowadził takich kontroli. Wyjaśniając, czy dla ustalenia stanu technicznego ww. obiektów wystarczająca była analiza przekazanych wyników okresowych kontroli, p.o. MWINB podał m.in., że przeprowadzone kontrole obiektów hydrotechnicznych z zasady potwierdzały rzetelność przeprowadzanych przeglądów okresowych, a w przypadkach wątpliwości co do faktycznego stanu technicznego obiektów hydrotechnicznych WINB podejmował postępowanie administracyjne.

(dowód: akta kontroli str. 9-11)

Z analizy kopii protokołów kontroli okresowych wodnych budowli stale piętrzących, otrzymanych przez WINB od zarządców tych budowli wynika, że wszystkie objekty były przynajmniej raz w roku poddawane kontrolom w zakresie wymaganym art. 62 ust. 1 pkt. 1-2 prawa budowlanego. W skład komisji dokonujących kontroli wchodził przedstawiciel zarządcy oraz IMGW. Komisje oceniały stan techniczny tych obiektów jako dobry lub dostateczny⁶ oraz stwierdzały, że stan ich bezpieczeństwa nie zagraża życiu lub zdrowiu ludzi, ani ich mieniu bądź środowisku.

⁵ Na czas pełnienia przez Janusza Żbika funkcji Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Infrastruktury.

⁶ Stopnie wodne: Kościuszków, Dąbie i Przewóz.

(dowód: akta kontroli str. 41-44, 46-47)

W badanym okresie WINB:

- nie zlecał osobom trzecim przeprowadzenia kontroli utrzymania wodnych budowli hydrotechnicznych stale piętrzących,
- nie był informowany przez IMGW o planach i wynikach kontroli ww. budowli.

W kontrolowanym okresie w WINB nie prowadzono audytu wewnętrznego w zakresie nadzoru nad stanem technicznym i bezpieczeństwa wodnych budowli piętrzących.

Na podstawie pozyskanych od zarządców kopii protokołów okresowych kontroli (bieżących i wcześniejszych) opracowano, wg wzoru przekazanego przez GUNB, zestawienia tabelaryczne (stan na 31 grudnia 2013 r. i 2014 r.)⁷, a następnie przekazano je do GUNB w wymaganym terminie, tj. – odpowiednio – do 1 marca 2014 r. i 2015 r.

W WINB nie dokonywano ocen stanu bezpieczeństwa wodnych budowli piętrzących w województwie małopolskim. Informacje o stanie bezpieczeństwa tych budowli posiadano z otrzymanych kopii protokołów okresowych kontroli, przeprowadzonych na podstawie art. 62 ust. 1 pkt. 1-2 prawa budowlanego.

W badanym okresie nie było przypadków nakazu przeprowadzenia kontroli, żądania przedstawienia ekspertyzy stanu technicznego ww. obiektów hydrotechnicznych oraz nie stosowano środków zabezpieczających na koszt właściciela.

(dowód: akta kontroli str. 12-15, 43-45, 49-52)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności WINB w kontrolowanym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Krakowie.

W związku z nie stwierdzeniem nieprawidłowości oraz brakiem uwag do kontrolowanej działalności Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje wniosków pokontrolnych i nie oczekuje odpowiedzi na niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Kraków, 01 czerwca 2015 r.

Kontroler

Zbigniew Polak
Specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Krakowie
z up.

Jan Kosiniak
Wicedyrektor

⁷ Zawierające następujące dane: nazwa obiektu, zarządca/właściciel, wiek budowli/rok oddania do eksploatacji, budowla/klasa budowli, osoba wykonująca okresową kontrolę (art. 62 ust. 1 pkt. 1-2 prawa budowlanego), ocena stanu technicznego i bezpieczeństwa (na podstawie zapisu w protokole okresowej kontroli – art. 62 ust. 1 pkt. 1-2 prawa budowlanego).